A-level
POLISH

Paper 3 Listening Test Transcript

Time allowed: 2 hours 30 minutes

NOT TO BE OPENED UNTIL AFTER THE EXAMINATION

Enclosed is a copy of the transcript of the text of the Listening Test. This packet must not be opened until after the examination.

After the examination, the transcript should be kept for future use by teachers.

Section A

Listening Transcript

(3 minutes and 14 seconds: tracks 02–24)

Question 01 Zaplątani w Sieci

F2 Portale społecznościowe to wynalazek XXI wieku, który odmienił codzienne życie miliardów osób na całym świecie. Czy można powiedzieć, że korzystanie z nich stało się nałogiem naszych czasów?

F1 Niestety tak. Aktualnie Sieć dysponuje kilkunastoma popularnymi serwisami społecznościowymi, które są bardzo łatwo dostępne. Rzeczywistość wirtualna stała się bardzo ważnym elementem świata codziennego. Najnowsze wyniki badań są szokujące. Okazało się, że przeciętny polski nastolatek spędza na smartfonie ponad trzy i pół godziny dziennie, a w dni wolne od szkoły około pięciu. To małe urządzenie stało się niezastąpionym towarzyszem życia młodych ludzi. Przewiduje się, że połowa z nich wejdzie w dorosłość z głębokim uzależnieniem.

F2 W jaki sposób rodzic, który na ogół nie nadąża za wynalazkami najnowszej technologii, ma rozpoznać uzależnienie dziecka? Zwłaszcza gdy pozornie wszystko jest w porządku. Jak większość rówieśników, ich syn czy córka siedzą w domu – odrabiają lekcje, grają na komputerze, oglądają jakieś seriale.

F1 Przyznaję, że nie jest to łatwe. Nie jest łatwo uświadomić, przede wszystkim samym nastolatkom, że mają problem. Czas, który poświęcają na kreowanie swojej tożsamości w Sieci, przede wszystkim na portalach społecznościowych, stopniowo się wydłuża. Potrzeba bycia on-line i śledzenia wirtualnych znajomych dezorganizuje rutynę codziennego dnia. Internetoholicy, podobnie jak osoby uzależnione od alkoholu czy narkotyków, podejmując próbę ograniczenia czasu spędzanego w wirtualnym świecie, odczuwają objawy abstynencyjne. Pojawia się u nich zobojętnienie, trudność z koncentracją. Starają się jednak minimalizować problem.

F2 Jak skutecznie wyleczyć z uzależnienia od Sieci, kiedy w dzisiejszych czasach korzystanie z niej jest nieuniknione?

F1 Terapią. Jak każda, wymaga czasu i współpracy otoczenia: rodziny, nauczycieli. Im wcześniej podjęta, tym lepiej. Chodzi w niej o zmianę nastawienia i wyrobienie nowych nawyków u wszystkich zainteresowanych.

(3 minutes and 5 seconds: tracks 25–44)

Question 02 Rocznica poszerzenia Unii Europejskiej – czas na podsumowanie

M1 Członkostwo Polski w Unii Europejskiej należy po piętnastu latach ocenić pozytywnie, zwłaszcza w sferze ekonomicznej i w zakresie stabilizacji geopolitycznej.

M2 Nie mam co do tego wątpliwości. Piętnaście lat temu dla Polaków najważniejsze były kwestie ekonomiczne, wizja poprawy warunków życia i wejście do tak zwanej Europy pierwszej prędkości. Dzięki akcesji kraje, takie jak nasz, szybko zaczęły się rozwijać. Dane statystyczne pokazują, że tempo rozwoju jest u nas wciąż wysokie i ciągle rośnie poziom zamożności Polaków.

M1 W niektórych sektorach gospodarki i społeczeństwa skok cywilizacyjny był ogromny. Spójrzmy na dzisiejszą polską wieś i rolnictwo. Moim zdaniem, to główni wygrani integracji. Polskie produkty żywnościowe pojawiły się na europejskich rynkach. Zmienił się wygląd polskich wsi. Wszyscy odczuwamy radykalną poprawę poziomu infrastruktury publicznej, choćby jeżdżąc na co dzień do pracy.

M2 Chciałbym zwrócić uwagę, że naiwnością byłoby twierdzić, iż na początku żadne problemy we współpracy unijnej nie istniały. Na przykład Polska do dzisiaj nie popiera polityki klimatycznej Unii. Powodem są wysokie koszty zmian w przemyśle energetycznym, który w naszym kraju opiera się głównie na węglu. Poza tym, jak pokazała historia, globalny kryzys finansowy pogłębił podziały w strefie euro. Na tym tle polska polityka opóźniania przyjęcia euro wyszła nam na dobre.

M1 Największe ugrupowania polityczne w Polsce mają różne zdania na temat obecności Polski w strefie euro, a także polityki migracyjnej. Obecnie rządząca partia jest sceptyczna wobec dotychczasowej integracji, kładąc nacisk na potrzebę większej autonomii państw należących do Unii. Trzeba jednak podkreślić, że wśród Polaków, zwłaszcza młodego pokolenia, istnieje wysokie poparcie dla integracji. Podoba im się to, że mają swobodę poruszania się po Europie i większy wybór miejsca pracy i zamieszkania.

(2 minutes and 8 seconds: tracks 45–58)

Question 03 Mało znane tradycje ślubne

F1 Tradycje ludowe są niezwykle ciekawe, bo odzwierciedlają naszą historię i obyczajowość. Najczęściej związane są z najważniejszymi wydarzeniami w życiu jednostki lub danej społeczności, niektóre zrosły się na stałe z obrzędami religijnymi. Wiele odeszło w zapomnienie albo zachowało się tylko w kulturze i zwyczajach jakiegoś regionu.

M1 Do takich należy, praktykowany na Kaszubach, Górnym Śląsku i gdzieniegdzie w Wielkopolsce, związany ze ślubem zwyczaj, zwany „wieczorem hałasu". Polega on na tym, że w przeddzień ślubu przed domem panny młodej gromadzą się goście i uroczyście rozbijają o próg wejściowy naczynia i butelki. Według tradycji ludowej, tłuczenie szkła ma symbolizować pożegnanie przeszłości. Stanowi rytuał przejścia do nowego stanu społecznego. Niektórzy wierzą też, że hałasy tłuczonego szkła odpędzają złe duchy, zapewniając nowożeńcom szczęście.

M2 Ciekawym dzisiaj zjawiskiem jest moda na powrót do tradycji dawnych Słowian. Na jej fali młodzi ludzie decydują się na swaćbę, czyli staropolską formę ślubu. Zgodnie z regułami swaćby, obrządek zaślubin odbywa się z udziałem swata, który młodą parę ze sobą poznał. Postać swata przez setki lat odgrywała w kulturze słowiańskiej bardzo istotną rolę. Był to człowiek poważany i cieszący się powszechnym uznaniem swojej społeczności.

(2 minutes and 4 seconds: tracks 59–73)

Question 04 Edukacja pozaszkolna

M2 Od ponad dwudziestu lat możliwa jest w Polsce edukacja pozaszkolna, zwana potocznie domową. Powody, dla których niektóre rodziny decydują się na nią, są bardzo różne. Niektórzy chcą mieć większy wpływ na rozwój swojego dziecka, inni decydują się na ten krok ze względu na styl życia, na przykład częste wyjazdy. Są też tacy, którzy mieli złe doświadczenia z tradycyjną szkołą.

F1 Edukacja pozaszkolna to przede wszystkim dużo wolności. Nie ma dzwonka na lekcję, niezapowiedzianych sprawdzianów i nieustannego lęku o stopnie. Każda rodzina wybiera sobie styl i metody pracy, dostosowane do potrzeb i zdolności dzieci. Czas na naukę wykorzystywany jest bardziej efektywnie i dzięki temu jest więcej czasu na rozwijanie indywidualnych pasji i zainteresowań. Jest tylko jeden obowiązek – trzeba zdać egzamin.

M2 Specjaliści ostrzegają przed zagrożeniami, z jakimi muszą liczyć się rodzice decydujący się na edukację domową. Po pierwsze muszą zadbać o to, aby dzieci miały stały kontakt z rówieśnikami. Inaczej nie nauczą się zasad współżycia w większej grupie – współpracy, rozwiązywania konfliktów czy nawiązywania przyjaźni. Drugie zagrożenie wynika z oceny własnych kompetencji rodzica jako nauczyciela. Powinien sam systematycznie się dokształcać i nie tylko poszerzać swoją ogólną wiedzę, ale również nie bać się korzystać z porad pedagoga i psychologa.

END OF SECTION A

Turn over for Section C

Section C

Listening Transcript

(2 minutes and 38 seconds: tracks 74–93)

Question 06 Sztuka zaangażowana

M2 Ekologia jest obecna w sztuce społecznie zaangażowanej od kilkudziesięciu lat. Pod koniec lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku powstała tzw. *sztuka ziemi*. Była odpowiedzią artystów na raport mówiący o negatywnym wpływie postępu cywilizacji na środowisko. Dzięki artystom tego nurtu inaczej dziś patrzymy na naturę. Nie tylko doceniamy jej piękno, ale także dostrzegamy potrzebę jej ochrony. Kolejne pokolenia artystów starają się nam o tym przypominać. Jak robi to najmłodsze pokolenie artystów sztuki ekologicznej?

F2 Bardzo różnie. Przede wszystkim młodzi twórcy nie ograniczają się do straszenia nas dramatycznymi wizjami przyszłości, lecz starają się aktywnie włączyć w ochronę środowiska. Inicjują projekty wokół konkretnego problemu lub jakiegoś szczególnego miejsca. Przykładem są projekty realizowane na np. terenach poprzemysłowych, wysypiskach śmieci czy w miejscach nieczynnych kopalń. Wymagają one od artystów różnych działań pozaartystycznych – współpracy z naukowcami czy lokalnymi władzami. Często przy ich okazji organizowane są spotkania i dyskusje z mieszkańcami lub warsztaty twórcze dla młodzieży.

Innym przykładem może być tzw. *sztuka śmieciowa*, czyli sztuka tworzona z odpadów. W Polsce zajmuje się nią coraz więcej artystów. Zamieniają oni różnego rodzaju śmieci w wystawiane w galeriach dzieła sztuki albo w przedmioty użytkowe, np. ekskluzywne torebki z papierków po cukierkach.

F1 Może warto tu przy okazji wspomnieć, że od kilku lat działa w Warszawie targowisko recyklingowanej sztuki użytkowej. Cieszy się ono coraz większym zainteresowaniem artystów i widzów. Można tam kupić notesy ze starych dyskietek, fotele z pustych plastikowych beczek, żyrandole z kartonowych pudeł i wiele innych zaskakujących przedmiotów. Zyskują wszyscy – środowisko, artyści i miłośnicy piękna.

END OF RECORDING

There are no questions printed on this page

There are no questions printed on this page

Copyright information

For confidentiality purposes, all acknowledgements of third-party copyright material are published in a separate booklet. This booklet is published after each live examination series and is available for free download from www.aqa.org.uk.

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders may have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements. If you have any queries please contact the Copyright Team.

Copyright © 2021 AQA and its licensors. All rights reserved.